

REDACȚIA

Arad, Deak Ferenc-utca nr. 20.

ABONAMENTUL

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 20 cor.
pe 1/2 an 10 .
pe 1/4 an 5 .
pe 1 lună 2 .
N-rii de Duminecă pe an
4 coroane.

Pentru România și străinătate pe an 40 franci.

anunșuri nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA

Arad, Deak Ferenc-utca nr. 20.

INSERTIUNILE:

de un șir garmond: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 b. de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele, cât și insertiunile sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oraș și

scrieri nerancate nu

TRIBUNA POPORULUI

Anul VI.

Număr de Duminecă

Nr.

PRIN STĂRUINȚĂ, LA ISBÂNDĂ...

Sunt numai zece ani de când Comitetul Reuniunii Soda ilor Români din Sibiu își ținea încă adunările într-o cascioară din „Unterstadt“-ul Sibiului, cum li se zice suburbiului îndepărtat de mijlocul orașului și se strângeau la comitet abea patru-cinci înși, în frunte cu bătrânul N. Cristea, asesorul consistorial de fericită aducere aminte și tinerul Victor Tordășianu. La adunările generale ale Reuniunii era minune mare dacă veneau 15—20 meșteșugari.

Azi Reuniunea numără sute de membri, își are casa proprie în mijlocul orașului și Comitetul său a ajuns o întovărășire de bărbați care numără în viața orașului.

iar toate acestea au a se mulțumi deosebi lui V. Tordășianu.

N'am văzut la noi un al doilea bărbat care să pună mai multă stăruință pentru afaceri obștești, de cum o face Tordășianu. Numai așa a putut să-și țină la un loc pe meseriașii cari începeau a se reslăși printre streini, numai așa: adunând ban cu ban, a strins zece de mi și li a cumpărat meseriașilor casă și hală de vânzare li-a făcut, ca într'un rind să-și pună cu meseriașii streini.

Reuniunea aceasta de bravi meseriași vrea să arată acum rodul ostenețelor sale și să înșire sub același acoperiș dovada propășirii ce a făcut. Cămarul să arate cizme frumoase, mășarul mese și dulapuri, ferarul lucruri de fer, — cu un cuvânt fie-care ceea-ce mai bine a știut să alcătuiască.

O expoziție de felul acesta se mai făcuse și înainte cu zece ani. Am văzut-o toți și toți am laudat-o.

E vorba însă ca prin expoziția ce se va deschide în Octombrie meseriașii români din Sibiu să facă un pas înainte: să cheme la frățescă muncă și pe meseriașii români din alte părți, din alte orașe și sate, precum și pe țărani, dar mai ales țerancele, ale căror lucruri de mână numai spre fală ne este.

Spre desevșirea acestui lucru Comitetul suslăudatei Reuniuni s'a pus în legătură cu comitetul Reuniunii agricole române din Sibiu, unde căpetenie este vrednicul profesor Dumitru Comșa, și așa: Comșa și Tordășianu împreună luptând, nădejde avem că vor și întocmi o expoziție care laudată să fie până și de străini pizmatoreți de altfel când li ved pe Români ținând pas cu ei...

Indreptându se meseriașilor români, eată ce scrie Comitetul Reuniunii meșteșugarilor români:

„Nu numai împrejurarea, că la acest timp se implinește un deceniu (10 ani) dela prima și ultima expoziție, aranjată de Reuniunea noastră, ne-a servit drept îndemn la această hotărâre, ci și pentru-că știut e-te, că astfel de expozițiuni sunt astăzi pretutindenea cunoscute de cele mai bune (avantajoase) privilegii (ocasiuni): spre a ne cunoaște unul pe altul, a învăța unul

dela altul, a ne sili spre înaintare și prin asta la desevșire (perfecționare). Expozițiile ne arată ceea-ce știm; ele câștigă meseriașului destoinic noi musterii și el își poate astfel croi un viitor mai bun.

Întel-gând deci, D-Voastre, însemnătatea a-storfel de expoziții, mai cu seamă pentru noi, cari ne aflăm încă ca începători pe terenul meserilor și nu suntem aproape de loc cunoscuți la publicul mare, credem, că fie-care, căruia îi place a se numi meseriaș bun, lăsând ori-ce necaz la o parte, se va însuși pentru ideea și se va alătura la noi, pentru-ca împreună, cu puteri unite, să lucrăm la intruparea ei. Buna reușită a expoziției numai și numai dela noi atârână! Și această bună reușită chemată este a ridica vaza și bunul renume al nostru pe deoparte, ear de alta ea posibil ne face să dovedim, că suntem vrednici de sprijinul, de care pătași ne fac toți oamenii nostri de bine.

Fie-care deci, și măestru, și calfă, ba chiar și elev (învățatei), cu capul ridicat să se prezinte la expoziție cu ori-ce soi de product al lucrărilor sale, săvârșite fie în atelierul propriu, fie în al altuia și astfel să arătăm, că nu am stat și nu stăm cu mâinile în sin, ci am muncit din greu și neîncetat pentru binele neamului peste tot și al nostru în deosebi.

Voința de fer, care face minuni, trebuie să ne stăpânească pe toți, și atunci ori-ce lucru, pare-se el ori cât de greu, se va pute duce la îndeplinire cu ușurință.

Ne place a crede că glasul acesta nu va fi sunat în deșert ci meseriașii români de pretutindeni vor grabi să trimită ce știu face mai frumos la expoziția din Sibiu.

Nu mai puțin îndemnăm pe harnicele noastre țerance să trimită și ele lucruri de mână, și să trimită nu numai cele din Ardeal, aproape de Sibiu, ci și din depărtări mari, ca astfel să se vadă că pretutindeni avem aceleași femei iscusite.

Cât privește acum ajutorul ce trebuie dat întru desevșirea atâtor bune și folositoare stăruințe, știm că cei din fruntea comitetului de expoziție s'au îndreptat către băncile române. Nu credem să rămână una singură fără a răspunde...

Tot cei din comitetul expoziției s'au îndreptat către primăriile satelor noastre cu următoarele cuvinte:

„Dintre toate mijloacele expozițiile lucrărilor săvârșite atât de economul cât și de meseriașul nostru, sunt cele mai de căpetenie. Expozițiile ne dau puțința de a afla încât lucrarea noastră este mai presus sau îndărătul lucrării săvârșite de alții, dacă materialul de noi folosit este și el cel mai potrivit, cel mai bun față de cel folosit de alții și mai presus de toate expozițiile sunt chemate de a ne face cunoscuți cu lumea mare, dela care sprigin și ajutor așteptăm în lucrările noastre și în fine premiile, ce se dau celor mai vrednici, drept îndemn și încurajare servesc și ele pentru tot mai mare desevșire.

Scopul urmărit de comitele amintitelor două Reuniuni de astădată este de a aranja

în toamna acestui an aici în Sibiu o expoziție a industriei profesionale (meserii) și a industriei de casă (lucru de mână femeiesc) și prin aceasta a ridica clasa noastră de mijloc pe de o parte, ear pe de alta de a da femeii române privilegii de a-și arăta și vrednicia și hărnicia și istețimea și gustul, cu care lucrează la îndestularea multelor și feluritelor trebuințe ale casei.

Cum însă Reuniunile noastre, fără binevoitorul sprigin al tuturor factorilor nostri, nu sunt în stare de a duce la isbânda această lucrare a sa, comitele lor hotărâre au luat de a vă ruga Onorabilă Primărie să binevoați:

1. a lucra într'acolo, ca în harnica d-voastră comună să se compună un comitet din femeile fruntașe, cari sub conducerea celei mai cu vază din comună să adune, pe lângă consemnare, lucrurile vrednice de expus;

2. a face Onorabilă reprezentanțe propunere pentru crearea din mijloacele comunei a câte unul sau mai multor premii mai mici sau mai mari în bani, premii, ce să poarte numele comunei d-voastră și care să se dea cu preferință exponenților din comuna d-voastră pentru cutare lucru expus de ele sau pentru vre-un lucrul săvârșit de meseriași;

3. în vederea sărbătorilor populare, ce intenționăm a aranja din acest privilegiu, a stăruii pe lângă junii (feciori și fete) din comună să se deprindă sub conducerea celei mai destoinic în jocurile cele mai obișnuite în comună, cu cari apoi să se producă și aici în Sibiu, și în fine

4. a ne transpune cel mai târziu până la 15 August n. c. un raport amănunțit despre hotărârile aduse în această cauză, în care să se cuprindă numele femeilor, ce formează comitetul pentru adunarea obiectelor; numele femeilor exponente cu numirea lucrurilor, numărul și mărimea premiilor cu desigurarea obiectului pentru care să se dea premiul și consemnarea junilor, ce se pregătesc cu jocuri.

Este o înaltă datorie ca toate comunele mai de frunte române să răspundă chemării acesteia binevoitoare. Căci nu e vorba numai ca să ajutăm desevșirea unui lucru început de bărbați cu mare stăruință și pricepere, ci e vorba să dăm fie-care dovada hărniciei și deșteptăciunii Românilui.

Cerem ca să se țină socoteală de noi ear nu să fim dați la o parte când e pe împărțire dreptul Ei bine: ca să putem fi luați în seama, trebuie să dovedim hărnicia și trăinicia noastră națională. Ear prilej mai bun decât expoziția dela Sibiu de mult nu ni s'a dat. Să ne folosim deci de el!

Russu Șirianu.

Congresul bisericesc serbesc. Ziarele din Budapesta aduc știrea că în luna Decembrie congresul bisericesc serbesc va fi chemat în sesiune extraordinară, având să discute și să voteze proiectul de regulament privitor la manipularea fondurilor bisericești

Un milion 575.082 coroane —

Ort mai bine: atâta s'a furat și fiind vorba de furtisag de iarăși ghicește ori și cine, că în noastră patrie s'a putut fura atâta.

Krivány al nostru, care tocmai acestea va fi dus la Vaș ort Aiud poate ascunde: la primăria din Szabadka s'a furat îndoit de cât furase Krivány din banii comitatului Arad.

S'a furat însă cam după ac calapod și din aceeași lipsă de supghiere.

Deosebirea e numai că suma e mare și — lucru de căpetenie — se de ani de zile, deși opoziția nu odă adeseori strigase în gură mare că la mărie se fură...

Cei învinuiți provocau însă la pe îndrăsnitul opozant, se făceră gaură două în — aier ori își spi capetele, și cu asta — basta!

Cine să se atingă de puternii mar Mamusich? Doar de când, — acest despot tot deputat gaură „liferat“ (așa scrie „Halt 691“—6.92 ear deputat, oameni de 6.12—6.18 fiind și prieteni cu Mamusich—5.66 lege că știu să tragă rogojină, 5.53 ticăloșie și hoție.

Nu mai Szell n'a vrut glumă ci a trimis pe consilierul Buth Kálmán să cercetă Szabadka.

Și uite s'a descoperit că obștești lipsesc deocamdată, 575.082 coroane... Este în că se va descoperi o hoție ce peste această sumă.

Abia a trecut deci câte-va...

de când pentru hoții și tot felul de cărți de legi în comitatul Torontal comențază sarul guvernial Kafka suspendă și pu, se pu sub acuză aproape pe toți slujbașii, și cer fișpanul trebui să plece în pensie, și ea în vecinătate, trecând Tisa, se descoper hoții numai auzite chiar în Teara-Ungarie rească, așa că aproape toți slujbașii d primăria orașului au fost puși sub ceta tare disciplinară — și poate, m m și judecătorească...

Zicem: poate, căci sigur ma hoții, fiind mulți, să ajungă în pe. Dar atunci cine să conducă orașului? Opozanții? Așa ceva pomenit în patria noastră...

Eată și Ronay, fostul fișpan rontal, se vorbește chiar acum că numit notar public în Seghedin.

Te pomenesti ca mâne-pomâne, duce a demisionat, Mamusich să fie num el te miri în ce slujbă grasă.

„Corb la corb nu scoate ochii Tot așa: cum o să l lase pe bietul mustich pe drumuri, fără leafă mare el, bun de inimă, a închis ochii cei supuși lui furau pe nemiluită, poate că furau împreună, căci deși fiind, trebuiau să trăiască bine ajungându-se leafa, ca pretutindea furat!

dau

și

că

a-

și

că

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

-

atului Wilhelm.

... pă ce regele României rima de trei zile a fost oaspele oară i nostru monarch. Impē- s b. l Germaniet s'a întâlnit Rusiei, în ziua de 6 Au

... un port de mare în golful ratul Germaniei a sosit acolo henzollern", care era însoțit Prinz Heinrich", "Nympe" trei torpiloare. "Farul il d "Standard", însoțit de mai e rēsbou. Când cele două ut, au tras salve de tunuri pot două căpitani de fre- în numele său pe Imperatul dara". Venind împēratul primit de Tar la trepte chii s'au îmbrățășat și

... mne ce s'a rēntors pe "Hohenzollern", ferii Germaniet a așteptat și primit vi- lui, care era însoțit de marile duce

... Sa dat apoi prânz, pe iachtul Stan- d. l" și după masă cei doi monarchi au prvit tragerea la finta pe mare a mai mul- tor cuirasate de rēsbou. Tunurile de pe cui- casate trăgeau în finte ce pluteau pe mare și erau așezate de marinarii de pe torpiloare.

Fondul Iancu.

Libelul despre suma Fondului Iancu a fost dat de Liviu Albini în păstrarea comitetului Asociației (dela Sibiu). Asta știe Româniimea întreagă.

De asemenea se știe, că guvernul a da cel libel și-l ține la sine. Asta o spād trebuie s-o știe dl fișpan al Aradului, deoarece ce banii și s'arvni o bancă arădand. Ar trebui îndn urmare, și Bok an Szever, Pacica.

... anție și a vorbit așa, alau- a informațiuni, e o mare vorbește ca să nu tacă. Dră o le și totuși în plină congrega- te pus e Români au defraudat fondul, alomnat neamul din care vedem de- nei altel că i ieșit, căci un individ cu asemenea are neromânească nu mai poate fi tit — Român!

Di Cicio continua-va oare, cu toate tea, să fie bun prieten cu Bok an Szever?

DIN ROMÂNIA.

Sefan Mihăilean. Duminecă di- un cortegiu a străbătut străzile și s'a îndreptat spre cimitirul Nu era mulțime, dar cei cari porni- ltr'această procesiune pioasă păreau da bine seama de însemnătatea ei și, — liniștea ce ț-i-o dă convingerea gu- dino ceia ce faci — înaintau printre dela- lori. Și chiar cei mai indiferenți tre- I erau mișcați la vederea acestei pro-

... I implinit doi ani dela sfirșitul atât e al lui Ștefan Mihăileanu, și dacă devē: că morțile tragice atrag mila patia marelui norod care se mișcă ca și de marelui cu nestatornicie, moartea în- toare a profesorului Mihăileanu a mișcat aci valurile acestei mulțimi ast-fel că mai rămas încă adine săpate urmele lor. la ori-ce ecou cât de vag al unui glas runcat în mulțime, mulțimea își reamin- ește durerea de acum doi ani.

... luptat cinstit și cu un mare avint p acest îndărătnic arămân.

... ar oare atâta ar fi fost suficient ca după trecerea sa naturală din lume să-i le dea un locșor în amin ca poporului? Mē doare să cred că nu. Nu prea se recunoșe la noi merite mai es ale celor cari au lurtat pentru româ- remănēnd în tot-d'anna independenți credințele lor politice.

Oare fatalitatea a făcut ca memoria unui bun patriot să fie răsplătită de viitor prin o crimă bestială?

E un semn însă al veacului

Mulțimea compactă a început să-și formeze dire statornice în nestatornicia de odinioară.

Intre trecătorii de eri cari priveau nemiși la peregrinii spre Belu, unii aveau pe față acea mulțumire care ț-i-o dă o faptă bună și sunt sigur că cea mai mare parte din ei ducându-se acasă au consacrat cât-va timp memoriei acestui bărbat ast-fel plecat dintre noi. Și când aducerea aminte de faptele unui om provoacă în mintea mul- țimii un sentiment pios e semn că mulțimea e capabilă să cupănească faptele unui om și fără ca aceasta să fie provocată de acele catastrofe cari mișcă pentru moment vulgul.

Guvern care-și face de cap.

Guvernul din Franța așa se vede că dinadins vrea să-și facă de cap. Nu-i destul că a închis cu puterea școlile călugărești, dar acum vrea să mai dea o lovitură bisericeii. După- cum se știe adică din Paris, primul ministru Combes, are de gând să aducă în Cameră un proiect de lege în virtutea căruia nimeni să nu poată fi bo- tezat până-ce n'a implinit vârsta de 20 ani.

Dacă se adeverește știrea aceasta, apoi nu e esclusă puțința ca în Franța să izbucnească revoluție în regulă. Deja închiderea școlilor călugărești a amarit poporul. Sevirșindu-se acum o nemai pomenită ticăloșie, țeara în- tregă se va rescula împotriva gu- vernului păgân.

E ciudat: ori mai bine, nu e de mirat, când vedem că o parte a pre- sei maghiare înregistrează cu oare- care bucurie știrea sosită dela Paris.

Se înțelege: foilor conduse de Jidovi li ar placea să nici nu se mai boteze nimeni.

În același timp sosește dela Paris și altă știre: prințul de Orleans, gene- rele archiducelui Iosif, s'a pus pe lucru. Pentru a câștiga tronul Franței, des- volta cea mai mare acțiune. Chiar acum a adresat comitetelor regaliste din Franța un apel în care le îndeamnă să ia poziție energică și să pornească luptă aprigă împotriva guvernului, ce- rēnd să se lase școlile călugărești.

Iules Lemaitre, marele scriitor și președinte al Liget naționale, a adre- sat și el un apel Francezilor, îndem- nându-i să ceară prin petiții redeschit- terea școlilor congregaționale (călu- gărești) închise de guvern.

Serate de-ale meseriaș'lor rom. din Sibiu.

În 31 Iulie fiind ultima Joi din această lună după căl nou — Reunionea îmbrăcat vestimentul de sērbatoare. Ședința literară a 7-a a fost motival, că a intrunit așeară un număr mare de mēistrii, sodali, învēți cei, doamne și domnișoare. De un timp în coaca am observat, că cei mai mulți mē- stri se prezentă la ședința cum se zice "cu întreegă casa".

Erau orele 8 1/4 când presidentul Reu- niunii, dl Tordășianu, deschitē ședința ear dl notar I. Apolzan, ce-este bogatele procese verbale ale ședințelor administrative din luna Iulie. Din acestea "mi am reținut: demer- surile făcute pentru expoziție, vizitele ce le face vicepresidential Poponea cu bibliotecar ul N. Bratu pe la toți mēistrii nostri, în- vitându-i la împreună lucrare; frumoas-l- contribuiri, ce se far la fondul "Masa învē- țăcelor", la cel de 20 banii, la cel al iub- ților rēpeseși etc. și în special depunerile membrilor făcute la noul fond numit "Cas- seta de crutare", de unari, ce se elocuezi spre fructificare la banca "Albina" în fa- vorul fie căruil deponant. Astfel se depinde meseriaș'lor nostru la crutare și astfel își adună "parale albe pentru zile negre". Tot din prae-ele verbale am aflat cum R-uni- nea atrage atențiunea celor pe cari ti pri- vește asupra publicațiunii economului semi- nariul pentru liferarea de slimente necesare în seminaul "Andreian" pe anul școlar 1902/3 asupra stipendului votate de camera

comercială din Brașov, asupra condițiilor de primire în școala de păpăcărî din Sibiu etc.

Însași ședința literară de astă dată s'a ridicat peste nive-ul ședințelor noastre obiçi- nuite. Frumoasa conferența "Despre impor- tanța asociațiunii la meseriaș' nostri", ba- sata pe multe ievoare și lucrată cu multă pricepero de fostul notar al Reuniunii, dl Toma S. Simion, a fost ascultată cu mult in- tereș și la fine viu aplaudată de nu- mērosul audior. Ea tractează între altele despre importanța etasei noastre de mijloc aceeași "brățea de aur la organismul popo- rului nostru", despre rolul, ce-l joacă aso- ciațiunile unde cu puteri unite se pot duce la îndeplinire până și cele mai mari lucruri etc. etc. Conferența dlui Simion merită sa fie țipărită și răspândită printre mese- rișii nostri. Conferența dlui Simion a fost precedată de anecdota: "La șpērie", de Speranța, predată cu mult haz de dl Fili- mon Delorean, sodal ciobotar și armata d romanița "O noapte înaregă" de G. A. Di- csiu, cântată frumos de dl Valeriu Gru- deanu, acompanziat la pian de domnișoara E. gonia Grecu, profesoară în Galați, care peneșand ferile în Sibiu, poată și acum viu interes de afacerele Reuniunii. Punctul 4 l a avut mēistrul piar dl Nicolae Ișean care ne a țaveltit cu cuplerul "Ah, of, mor" l de Leopold Stern, acompanziat fiind și dlasul de d-șoara Grecu; a declamat apoi sodalul faur dl A. gastia Futuțiu poesia comică "Jidani la bătălie", cu voce sonoră și cu frumos accent, ear dl Delorean ne-a predat anecdota "Fata mocanu ul" de Speranța. Punctul final l a avut d-șoara Grecu, ese- cuând mai multe romanițe la pian.

La orele 10 1/2, deplin mulțumiți ne-am îndepărtat zicându-ne la revedere la ședința a 8 a din Jua ultimă din luna August.

Dichis.

Alegerea de notar în Șoimoș.

Cemana Șoimoș și cele aparținătoare acestui cerc notarial — Oivos și Mlova — e compusă din o poporațiune curat romā- nească; laudă și onore acestul popor care deși se sbuciuma în vōrtegiul încreșturi- tor puse la cale de cei ce politiciște-i stă- păneșe, dar' de astă-dată cu multa înșușe- țire de neam s'au grupat pe lângă un re- current român și uniți în cugate și în sim- ții se ang j-șeră pe lângă Ioan Caracioni, notar în Iosășel.

Știut este însă că Mariel Sale D-nului fib rāu i a bzut foarte rēu protecția de sus... a notariul Caracioni, care vezi Doamne are pēșutul că e remān; asfel să pune Măria Sa cu tactica l fină și din cel v'r'o 10 recu- renți cari mai avușese curagiul de așt mal ținea recursele și așt de bine — în puterea l gi? — a candida pe lângă Pozevicz fa- voritul său numai pe doi recurrenti, ear' Ca- racioni la înfrānta și despota lui veința silit fa a să r tr ge.

Să pună Măria Sa D-nul fib rāu Pé- czeli mâna pe inimă — dacă are? — să ne apună dacă cel doi notari din M Radna și din Petriș într'ad vēr recurrenti serioși au fost? sau că Domnia Sa a mēinat pe moara advocatului Morariu din Radna?

Au doară pentru-că recurrentul Cara- cioni a fost în societatea a doi proști ro- mēni din tractul sēu, și s'a recomandat în mod legal și cinstit proșilor și poporului din Șoimoș Oivos și Mlova, — e crima?

Sau pentru-că acci recurrent n'a fra- cat pēreșil D-nului advocat Morariu — fi- zis român. — și n'au intrat în vorbă cu Măria Sa D-nul fib rāu, — e transgresiune?

Dar' apoi ce să m-I zicem de unelti- rila pēcătoase mēștrite cu multa rafnarie de cel-se întere paragraful după constela- țiuinea intereselor lor proprie precum:

Plătirea celor 20 coroane la musicanți, că el când vor vedea pe notarul Caracioni așzându-se în restaurant — colo în Radna — să sufie un "Deșteaptă-șe român", și după-acea:

Denunciarea la locul mal înalt... cumă sus numitul notariu cu al sēi "oláh papk kal", cu d'al de aste au câștigat poporul pe partea sa, ear în urmarea acestora:

Exchidera din candidare a se-stul recurrent legal pe motival că e "dák-ro- mán" și "oláh papkál járt", apoi în fine:

Vēnarea cu o lovitură a trel pasēci deodată, așa că îndeplinindu-se stațiunea notarială din Șoimoș să devină vacantă Bērzava, ear după Bērzava încă alta, că- rora le sunt destinați cei-ce vor fi să fi- aleși tot cu de aceste uneltiri.

Ce vom să zicem la toate acestea? l vom replica adevērul după zisa poporului, că: "Dumnezeu nu bate cu bâte" ei rē- plătește altcum fiște căruia după faptele sale. Dorim domnului fib rāu Péczeli ca și Domnia Sa să avanseze tot așa cum a în-

ceput deja din Chișineu în Arad, din Arad în Radna etc. etc., ear Morariul din Radna o moară fără grāne, ca astfel să-l cunoască Romānișii nostri, și să mai macine Domnia- Sa procesele cu coșul gol.

La revedere în casa comitatului!

Cares? preot.

"Gotterhalte"!

Sub titlul "Mégis hunczut a né- met", "Független Magyarorság" dela 6 August scrie un articol îndreptat în contra imnului casei domnițoare. Adevērat, că mai tare îl injură pe Arthur Korn, publicistul german din Chichinda-Mare, care mai zilele tre- cute a avut cutezaș' să pornească să i-se cante, într'un restaurant, "Got- terhalte".

Supărarea organului kossuthist este cu atât mal mare, cu cât Korn n'a petrecut singur, și nu singur se bucura de melodia amintitului imn, ci mai erau cu el câți-va Nemți și Sērbii... Toți aplaudau când s'a cântat "Gotterhalte"... Ba s'a cântat și un imn sērbesc.

Drept demonstrație încontra ace- stei "crime", fibireul în pensie Sza- vits Gerő (vre-un renegat, desigur!) și fibireul titular Vogel Desső (care earăși nu se trage din vița arpadină) au pus ca țiganii să le cante "Mégis hunczut a német"...

Sērbii mai ales, au făcut însă un tapaj, în cât pentru a se pune capăt scandalului, căpitaniul de poliție Vla- chovits, a interzis ori-ce cântare...

Și cu toate acestea știți cine sunt provocătorii?

Nu fibiraiele, cari deși trăiesc de pe spinarea poporului d'acolo, într'un oraș unde Unguri abea sunt, îndrās- nesc să insulte pe Sērbii și Germani, ci cărturaril acestor două neamuri, cari au protesat încontra insultelor celor două becișnici.

Ear cât despre "Gotterhalte", cântarea aceasta numitul ziar scrie că e o insultă la adresa maghiarimeii și cel ce o cântă, ori pune să fie cân- tată, cum a făcut Korn, merită să i-se tragă o bătăie zdravănă.

ULTIME ȘTIRI.

Serbarea păcii în Londra.

Londra, 7 August. Eri seară s'a aranșat o mare serbare a păcii, la care a participat peste 2500 inși, în- tre cari erau membrii din cabinet, ministrii ai coloniilor, mai mulți prin- cipi ai Indiilor și generali cari s'au distins pe câmpul de luptă. Lui Ro- berts și Kitchener i s'au predat adrese. Ambii generali, cari au fost mult sērbătoriți au laudat trupele colo- niilor. Kitchener a zis, că până-ce va exista spiritul de care sunt pă- trunse astăzi trupele coloniilor, Anglia va putē susține idea imperialismului. Conducătorii însă ar trebui să desvolte și să îndrepteze acest spirit, așa ca să servească cu succes interesele în- tregel națiunii engleze.

Demisia lui Sagasta.

Madrid 7 August. Ministrul preșe- dinte Sagasta a declarat înaintea unui reprezentat a lui "Herald" că e decis a se retrage de pe câmpul politiceii active, dar încă n'a sosit timpul.

Vestea aceasta despre dorința de a demisiona a lui Sagasta, este viu comen- tată și în felurite chipuri interpretată de ziare.

Candidații de învățători și clasele.

Sub acest titlu scrie un domn care se subscrie „Vedero” și spre pedeca ce se pune la intrarea în preparandii a viitorilor învățători precum și despre miseria școlărilor noastre.

A început să vorbească despre un lucru care e actual și ar fi fost bine dacă, se ocupa mai pe larg cu el și, ar fi foarte frumos și bun lucru, dacă ar fi luate în considerare cele scrise de d-sa, precum și ceea ce se scriu în legătură cu acestea.

Că s'au avizat preoții și învățătorii nu știu că mie nu mi-sa comunicat acel circular, dar pe care la urmă am cunoscut și eu despre sisterea cursului pregătitor. — Că s'au făcut bine ori nu, aceasta nu cade la competența mea de judecată.

Că pe viitor se vor primi numai tineri cu clase medii, — ar fi foarte bine dar eu din partea mea adaug ca să fie primiți aceia cari au făcut clasele regulat și nu particular — de multe ori la ne-ce „poigari” cari evaluează (?) omenii din gros (!?) căci dovezile din trecut ne arată, că cei mai mulți tineri veniți din clasele medii, au obținut atât în decursul timpului de studiu cât și la absolvire calculul — de multe ori — mai slabi decât acei indivizi cari au venit din școala elementară.

Aceasta se exprimă prin faptul, că numai aceia nu continuă clasele, cari nu pot, fiind că au obținut note slabe, și puțin s'at cu atestate bune, și, — și aceștia având alte interese. — Pe vremuri, când eram și eu în curs IV, am fost 24 elevi, din cari numai 7 fără clase și 2 câte cu o clasă medie. Și, ce credeți cari au fost elevii cei mai diligenți și cu note bune? D'apoi cei fără clase pentru că studiau din inimă. Singurul unul din cei cu câte 4 clase au emulat, iar ceilalți așteptau să fiească, să troncă la teologie.

Dar nu voi să mă ocup de trecut ci vedem în prezent, cei mai harnici dintre învățători sunt tot dintre cei fără școalele medii.

Să ni-se erte că numesc persoane, dar fiind că împrejurarea cere trebuie să fac, cerându-mi sciza domnilor. S. p. Nicu Ștef din Arad și Iuliu Groșorean din Gaița a căruia scrierile e cunoscută de toți, nu au avut clasele medii. Liviu Pop și Paul Dăneș din Covasna, tot așa, P. Vancu și D. Micu și le-au făcut ulterior, ba aceasta din urmă studiază privat pedagogul din Budapesta. Apoi câți mai sunt, cari nu s'au îndestulat cu științele primite pe banțele școlii ci studiază și lucră conștient (și aceasta numai în țările străine)

Nu toți au parte, ca să poată fi înțeles în clasele medii, pentru că împrejurările nu le-au permis ear de alta parte, la noi, la gr-or nu se ține evidența de copii buni dela sate — ca a bună-oară gr-cath cari s'au scutit de bani dela școală și li due de-tesc, din fondurile care le au la dispoziție, — ei rămân în voia întâmplării, mergând la studiu numai aceia pe care li due părinții de silă — să-i ferească...!

Aceasta apoi mai contribuie și la acel necaz, că astfel de tineri învățători cu silă, de celea mai multe ori sunt periculoși pen-

tru nașunea și școala noastră, fiind ne-statornici și nemulțumiți cu pașa neamu-lui lor...

Nu la primire să se pună măsă pond, ci la eșire, la cursurile ultime, atunci se poate cunoaște gradul de petrecere ș-cu-noștința a fi-caruia, atunci se poate și care e apt pentru de e crește odraslele ne-muiri. Aceasta o fi m, pentru că experiența ne arată că facultatea înțeleginței la unii se desvoaltă cu mult mai tē z u — probe-unt — și mulți cari la început s'au părut tîmpi, — la fine au ajuns, ba poate au în-trecut pe cei ce păreau isteți. Așa dar pu-tem vedea că nu hotărăște numărul clase-lor, ci căpimea cunoștințelor. De altcum și legea referitoare la primirea în școlii în școalele preparandiale nu zice hotărît, ca să aiba numai patru clase, — ci vor fi pu-mulți tineri cu pregătiri de cel puțin 4 clase gimn, reale ori civile, precum și aceia, cari la primire vor face un examen din l' maternă, maghiară aritm, geogr și istorie în măsura cum se propun acestea la cele 4 clase interioare (medii); deci se pot primi și țără clasele medii, — dar se aibă aproxi-mativ cunoștințele acelea.

Dacă ne vom ocupa în chestia aceasta cu legile și regulamentele altor țeri, vom vedea că doar' am înaintat dar tot așa de repede am rămas și înapoi.

Germania — care e una dintre cele dintâi țeri, care își crește generațiunea în spirit religios și național, apoi altcum înțele-ge chemarea învățătorilor și altcum e fe-lui primirei în școalele pedagogice.

La primirea în școalele pedagogice nu se recore un număr de clase ci o cantitate de cunoștințe având se face fie care examen scrișal și verbal și sunt preferiți aceia cari au petrecut mai mult timp ca ajutor, pe lângă cutare învățator, luându-li-se aceasta drept merit, că sunt aplicați și au înclinare pentru cariera dăscălească... ear resul-tatul? Cine-i va contesta? Cine trage la lădoiala ca Germania și poporul ei nu e primul între popoarele lumii pe toate te-renene? Și ce la ridicat la așa înălțime? oare nu școala?

Aceasta și noi vom putea o face, dar dacă li vom urma întru toate. Să fim și noi dăscălimea cu tragere de inimă pentru școala și să creștem generațiunea în frica lui Dumnezeu, în vrednicie și în iubire de neamul său...

R feritor la salare, are dl „Vedero” drept încăt va, ei dar uită că legea e cu strungi, e așa, dar o poți u ț lege și aplica altcum? Minimal e harnic, comuene sunt autonome și nu poți disputa. Aceasta e nu mai pentru noi și alte confesiuni căci ved-m că statul are „gradație de scolare” deti doar calificat și mai aceia (?).

Oare la noi nu ar fi bine să se clasi-fice stațiunile și atunci să li-se pună „Mi-cimul”, să fie limitat, că la stațiuni de fronte (arase se nu ajungă oameni slab calificați ci să fi promovăți vreau să z c: să fi re-comandați învățători cu pregătiri bune și distinși pe toate teren-le. — Să nu mai poată ajunge în stațiuni fruntașii oameni mediocri, ei știu prin ce mijloace — făc-ă de tineri harnici cum s'a întâmplat aceasta

în zilele trecute la Buteni. (Perva contra Petrescu — un tînăr distins)

A revărat că la conferințe nu ne adu-cem aminte de astfel de lucruri ca să luăm deciz și să regăm pe Venerabilul Consistor ca să se lădure și în interesul școlii și a bisericii să curme anomaliile acestea care numai bine nu fac bisericii precum nici na-țiunii.

Rezumem deci cele scrise în urmă-toarele:

1. Pentru că după-cum e vorba — și învățătorii români să fie în tēd cu a altor neamuri de țări din țeară, la primire în insti-tutul preparandial să fie luată în considerare numai cei cu „solvat regulat” și nu pe cele-dar cari le-au ad-

2. Pentru a se luca în g. plăcerile cu reducere salarilor să se clas dea stațiunile învățătorii — căci dacă la stat „avem gradație de salar” și loc, de ce să nu „ni și noi? Prin aceasta apoi și învățătorii bu-ar putea înainta.

3. Pentru ca să se pună stavilă la tre-cerile ucra la școalele de stat ori comu-nale, ar fi de dorit dacă s'ar introduce usul ori s'ar face regulam-nt, ca fie care părinte a cărui copil e primit gratis în alumneu — și ar fi bine că prep. dia clasa IV totii să fie primiți — ori prep. — alumni la absol-vere să dea un revers, că vor servi biserică respective școala confes. cel puțin 10 ani, l-din contră se obliga a restitui diecesei spe-sele avute cu întreținerea.

Cred că am zis destul pentru cine vrea să înțeleagă. X.

Concertul Vladaia în Oravița.

Joi la 31 Iulie c. ne a ajuns și nouă aici rîndul să gustăm din prestațiunile ar-tistice ale distinșilor noștri oaspeți: d-na Irina de Vladaia, latovărășită în turneu-d sale de simpaticul artist dramatic Gr. Savu.

Din toate păturile societății, oamenii de bine, prieteni ai artelor, cari au avut parte de această rară voluptate, nu biruse îndăjans z-și povesti împre șile celor mai nepăsători sau mai bunți economi, cum le am zice, oare-cum mai convențional, celor ce au scăpat pri-jal și cine știe când vor mai auzi un asemenea debut artistic.

Artiștii noștri, ca și pe alocurea, au fost l. înălțime. Chiar și ziarele locale ger-mane și maghiare, fac aprecieri destul de obiective. „Oraviczker Wochenblatt” de pildă scrie:

O adevărată plăcere ne a oferit în seara de 31 Iulie Doamna Irina de Vladaia, cântăreță dela opera rom., prin concer-tul ce l-a det sict în pavilionul de vară al hotelului „Caroana Ungară” cu concursul profesoniu de muzicant G. Lang și al dnu G. Savu. Programul a fost desvâșit și fără a ne putea slob z: în o recenzie deta-liată a fiecărui număr, constatăm, că e o cântăreță cu mare dar dela Dumnezau; în

plus și ea apariție de toată frumșea. Cântarea ei admirabilă și debutul ei atât de drăgălaș, a uitat și răvit cu desăvîșire în-treg publicul. Dl I. Lang a acompaniat discret la pian și a predat exact și două piese, ear dl Savu, prin declamațiunile sale a știut de minune să amuzeze auditorul, ce l-a aplaudat și aclamat frenetic. A fost peste tot o seară de o rară plăcere, de cari am dori din suflet, să ne mai facă Dumnezau parte.

Am ținut de mai potrivit a intercala aici atestatul strănilor, decât să fac o spre-ciare din a mea parte, ca Români, care m'aveam pe deasupra și sentimentul de o ne-țărmarie mândrie națională.

A ajuns la locul, de unde ar trebui să invoc memoria lui T. p. ș, avuara igeoran-ților Dar... ca pedagog de profesie, e-ne-a-ând măsura și efectul pedepșilor la noi Români, las decemdată tre-e-ar gre-șeala celor ce bogăemia nu s'au potut-ri fi de umie. O dădere, ca n-șe care cu atât mai gravă, ca că și din înținței turneului d-nei Vladaia, ca și la alte ocazi, s'ajungem mereu în măsura a constata, că este atratul nepăsătorilor și desvâște erge-mul ferictor... Ghejia. idealisten.

Condițiunile de primire

în școala civilă de fete d'Oravița, fără să Sibiu și în internatul

In clasa I a școlii civile, publice și munciale să mesc eleve:

- a) cari dovedesc prin atestată că au împlinit cel puțin vârsta de 6 ani; b) cari dovedesc prin atestată că au absolvat cu succes a IV c (poporale sau primare), ori Septembrie.

pe baza unui examen de 2118.— bine orientate în materialu 120.— prescriș pentru clasa a IV 116.—

In celelalte clase al 119.— de fete se primesc eleve, 180.—18.— prin atestat școlar, că au abs-ve-o clasă premergătoare d 691—6.92

de categoria școlii civile. 12—6.18 65—5.66

In lipsa unui astfel de 52—5.53 pe lângă atestat de pe clasa V școlii elementară-poporale, prim-

care clasă a școlii civile, cari abo-vîrșteii elevei, se poate face nevoiească unui examen de primire, deș. Fa-

lnaintea corpului profesoral foaia și sensul ordinațiunii ministeriului tătească de culte și instruiția publică,

1887, Nr. 29000. Exame-știnnea. este scutit de țr.

Elevele cari se înmatriculează — prima dată la școala noastră, au să pu-atestat șolar, atestat de botez și cemu.

de vaccinare.

In cursul complementar (suple-impresnat cu școala civilă de fete

Cântece de dragoste

culesse din gura poporului român de

Emilian Novacovici,

învățător în Băcășdia, comitatul Caraș-Severin.

(Urmare și fine).

Frunză verde de trifol, Te lăudaș, mândră la noi, Că porți șorț din două fol Și ai drăguț cu patru bol. Frunză verde de capșună, Te-afai, mândro de minciună, Că 'ți șorțul dintr'o foaie, Și-ai drăguț, — numai c-o oaie.

Neicuță din dăpăreior Scriem carte că mi dor. Și nu scrie cu cerneală, Că cerneala 'i multă 'n țeară; Nici n'o scrie cu cărbune, Că și-aceia 'i mult în lume. Ci mi-o scrie cu argint, S'o știu că 'i dela iubit. C'oi ceti-o prin grădină Și seara pela lumină, Suspînând dela inimă. Și-ot ceti o 'n pomiori, Stropiță cu lă-rămiori.

Frunză verde lemn domnesc Hăi, mândro, să te iubesc, Pană 'i lumea nu trăiesc. O 'i trăi: o lun' ori doră, Și m'oi sterge ca o roasă.

Frunză verde lemn domnesc Am pus gând Dumnez-esc, Să mă las, să nu iub se; Dar când văd nevestele, Mi se taș șălele. Că gândesc, că nu trăiesc, Numai mor, și putrezesc, Și ce 'mi place, — nu iubesc.

Până 'mi fu punguța plină, Mă ținea mândra pe mână, Când se goli jumătate, Mă trecu napot la spate, Ear când se goli de tot, M'aruncă din cot, în cot.

Nevăstică, tinerică, Te așt iubi maică ta 'mi strică, Te-așt lăsa inima 'mi pică. Moară lumea de năces, Ea te iubesc, nu te las, Neicuță, nu mă uita, De mine, nu te lăsa! De micuță, micutea, Drag m-a fost ca inima. Ea, mândro nu te-oi lăsa, Numai, nu te lăuda. Nu te lăuda la vecine, Să 'mi faci casa de rușine.

Ajungă-te mândro, ajungă Ajurgă-te un dor și un drag, Sa șezi toată ziua 'n prag Cu așa băgată 'n ac, Să nu poți, mândro, împunge, Pană nu 'i începe a p'ă ge,

Să se ude esutura Să știu că 'i blastăm cu gură, Și 'i blăstăm delă mine Că nu pot veni la tine. Nu veni neicoto, zău Că ca tine s'iu eu. Afia mulți și bine 'mi plac Numai n'am ce să le fac.

Frunză verde de ruia Nu e vina bade-a mea, Ci e vina, maică mea, Că maica când m'a făcut M'a scâldat numai cu flor, Să fiu dragă la feciori, Scâldarea mi-o lăpădat La tulpina cu dot nuc! Să fiu dragă la voinici. Dă doamne și mai mult dor La șapte fete un fecior, Dă Doamne pe câmp bucate O fată la șapte sate Si nici aia să nu fie Numai atunci să fie, Când o face plugul nuc! Și răchita mere dulci.

Dealu 'i deal, și valea 'i vale La mândra li luminare, Luminare 'n soba mare, In cea mică 'i potolită, Că mi mândra adormită. Ea doarme, dormire-ar moartă Ea o străjesc lângă poartă, Ea doarme, dormire-ar dusă Ea o străjesc lângă ușa.

Căte stele 's pe Braut A lăea gânduri mă bat, Unul mă bate ea vântul S 'mi vînd casa și pară 'n in Să 'șmân numai es băt, l. Să 'mi ten cai cu hamuri b... Să mă du, să mă conște, Pept dela noi nu vreau Că ni 's neam și nemutele. M'as ruga de Sfânta lună! Sfânta lună 'i jumătate Nu 'mi aduce dreptate. M'as ruga de Sfântul soarel... Sfântul soare jos coboare, La capșul șanțului La bătaia neamțului, C'acolo 'i badea 'ngropat, La picioare iarba moale, Și la brău, foiofia Ear pe brațe iarbe, Și la țite romonite, Ear la cap cruce de brad.

Bată-te mândruță bată de Rădăcina de sălată, dă, Să te bată mândro bată de Două stele d'angă lună mă Si credința mea cea bună, nă, Bată-te mândro te bată, oc. Două stele de pe cer! a la Și credința mea de iert. kló, -3

Am o mândră bălioară, Nu știu, ce să 'i dau să moar 'I-aș da floare de cicoare Mă tem că îndată moare,

NOUTĂȚI.

ARAD, 19 Septembrie n. 1902.

Kossuthismul în armată. Ziarele din Oradea-mare și după ele și cele din Buda-pesta aduc știrea, că poposind niște hono-vezi în Salonta, cu prilejul manevrelor, spre seară, Vinerea trecută, mai mulți inși au eșit prin oraș. Ajungând la statua lui *Kossuth*, un sergent major (strajameșter) a co-mandat: „Drept, La răzvrătire”, și toți au *îngenunchiat în jurul statuei*. „Ea un ofi- cer cu guler de aur — serie „Nagyvárad” — privea duos la băieții săi, din dosul ulu- cilor bisericești”.

Ziarele maghiare sunt încântate.

Pavloviți înaintea tribuna- lului. Precum se scrie din Chichinda mare, pertractarea contra deputatului naționalist *Lyubomir Pavlovič* se va ținea la 26 Sept. n. Precum se știe, Pavlovič e acu- zat, că la gara dela Chichinda ar fi mal- tratat niște băieți, pentru că au cântat imnul maghiar.

Din Comlăuș. Duminecă, la 1/14 Sept. n. s-a făcut alegerea de preot pentru parohia a li a n Comlăuș. Reurenți și candidați au fost niște doi: *Mihailu Lucuța*, preot, adm. în Sânt și *Virgil Mi- huliu*, archivar consistorial și diacon cere- monial în Arad. A g-rea condusă de P. O. D. protopop *G. Popoviciu* din Șiria a decurs în liniște și ordone. Apreciând cua- lificatunea și însușirile adecvate preoțești cari l-au făcut iubit de toți, pe părțile diacon *V. Mihailu*, — majoritatea al g- rilor conduși de interesul obște și ascu- tand de glasul conducători or lor adecvate, l-au ales pe acesta de preot cu 126 voturi față de 85 ale lui *M. Lucuța*. Avem toată nădejdea, că nou-alesul — venind în co- muna noastră — prin frumusele însușiri cu cari l-a înzestrat bunul Dumnezeu, îi va succeda a ne convinge pe deplin că dînsul este părinte sufletec, sincer și adevărat, al tuturor fililor și fără deosebire de partid, stare și neam. Dorind ca banul Dumnezeu să ni-l aducă în pace, sănătos, zice și cu poporul care l-au ales: *Să trăiască VIRGIL MIHULIU*. *Un parochian.*

Alegere de preot. Ni-se comunică, știrea că în 1/14 Septembrie a. c. s'a făcut sub deamna conducere a prea On. din pro- topop *Ioan Pepa* alegerea de preot în co- muna Cerna. Dintre cei 3 concurenți a fost ales cu majoritate covârșitoare dl *Alexandru Ioanoviciu* din Hitiaș, teolog absolut. — Felicitări!

Știre ziaristică. „Egyetértés”, unul dintre cele mai mari ziare maghiare, în zi- lele trecute s'a mutat în palat nou. De asemeni și-a schimbat forma, tipărindu-se cu litere nouă. Ziarul apare și acum sub șefia lui *Fenyő* și având de colaborator literar pe *Eötvös Károly*, ear la partea poli- tică între alții pe *Szatmári Mór*, *Mezői Ernő*, *Papp Dániel* și *Kálnoki Izidor*.

Acusat că a falsificat. Se știe că tabla regească din Oradea a pus sub acasă pe avocatul *Dr. D. Magdu*, fost mai anul trecut colaborator al „*Tribunei*” (ombitea pe *Surdzal*) Pe ziua de 16 c. era să se țină pertractarea la tribunalul din Arad. Magdu a arătat însă certificat dela medic, că e neurastenic și a cerut să se amâne pertractarea, până se va mai intrăma, ru- gare cărei tribunalul din Arad i-a dat as- cultare.

Convocare. Domnii subscriitorii de acții la înființarea casă de imprumut și păstrare „*Economia*”, societate pe acții se invită prin aceasta în sensul § 154 din legea comercială la adunarea generală constituantă, care s- va ține Duminecă, la 28 Septembrie 1902 st. n. la 10 ore a. m. în școala gr. or. din Cahalm.

Logodnă. Joi, 5/18 Septembrie, dl *Nicolae Șiclovan*, inginer-rigorosant în Bu- dapesta, s'a logodit cu domnișoara *Lucreția Popescu*, amabila fiică a dlui *Dămian Po- pescu*, preot în Ovcea. — Să fie în tias cu noroc.

Rugă la Chiseteu și Cutina. În 8/21 Sept. n. (Sfânta Maria mică) se va serba hramul bisericești gr.-or. din Chi- seteu. Serbarea bisericească va fi însoțită de petrecerea populară obicinuită la acest praznic (ruga), împreună cu concert și reprezentație teatrală. Petrecerea se va ține în ospătăria mare din Chiseteu. Inceputul la orele 8 seara. Prețul de intrare: de persoană 1 cor., de familie 3 cor. Pro- gramul este următorul: 1. Cuvânt de des- chidere, rostit de Inv. S. Faur. 2. „Onoarea”, piesă teatrală de *Dr. E. Schöffer*, represen- tată de corul vocal. 3. Patru cântece sextet, esecutate de corul vocal și acompaniate pe pian de d-șoara *S. Sepetjan*. — Apoi ur- mează petrecere cu joc. Tot în această zi va fi serbarea hramului bis. gr.-. din Cu- tina, unde earăși va avé loc petrecerea po- porală obicinuită: ruga. Intrarea este liberă.

Perchisiție. Duminecă, în 25 August v. după pranz la 2 ore în comuna Doclin (comit. Caraș Severin) la tinărul econom *Petru Gita* doi gendarmi asistați de ju- dele și vice-judele comunal au făcut perchisiție căntând după cârticea „*Darul de Paști*”. După truda și neajaz, scotocind hainele din două dulapuri, provoacă pe sus amutit a le da cârticea cu pricina. Răsu- nunde însă nelufricat, că o fetiță a sa de doi ani a nimicit o jucându-se cu ea. Dar ei poftesc și țanderile ca nu cumva acelea să primejtuiescă patria. Supărăți insistă să oméul *Petru Gita* să subscrie protocolul. Acesta le răspunde: Că numa' așa sub- scrie dacă e protocolul în limba sa ma- ternă, — dar în o limbă nepricepută de el la nici un cas nu voește a le subscria. „*D* voastră puté scria că eu singur voesc a fi pedepsit”, zice bravul tinăr. Și s'au îndepărtat împănăiți cu slab rezultat.

Doclineanțu.

Necrolog. Subscripți cu inima frântă de durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor și cunoșcitorilor, incetarea din viață a iubitei noastre fiică, soră și nepoată *Elena Lucuța*, răposată la 1/14 Septembrie 1902, după un morb greu de suferințe în etate de abia 18 ani. Rămășițele pămên- tesci ale neuitatei defuncte, după ceremo- nialul funebreal, ce se va ține în casa pă- rintescă a resp. din str. Kőzép nr. 13 din Arad, de unde se vor așeza spre vecinică odihnă în cimiterul de jos din loc, în 3/16 Sept. 1902 a. m., la 1/2 10 ore. Fic- i țărina ușoară și memoria binecuvântată! Véd. *Elena Lucuța*, preoteasă ca mamă, *Mihailu Lucuța*, preot ca frate, *Emilia, Cornelia, Ioan, Iulian și Iustina*, ca surori și frați, *Mihailu Șerban*, jude la trib. reg. în pensiune, *Iustina Roman, m. Șerban, George Șerban, avocat, Alexandru Șerban, preot, Ilie Lucuța, preot, Ioan Căpitan, preot, Iuliana Horvat, Alexandra Șerban, Iuliana Papp*, ca unchiu și mătușe.

Contesă și țeran. În *Mosca* să vor- bește acum foarte mult despre dragostea romantică a unei contese care s'a unit pe o vieată întreagă cu un tinăr de țeran sim- plu. Eroina acestui roman de senzație este o contesă poloneză care s'a căsătorit cu un simplu băiat de țeran, care cu 30 ani e mai tinăr decât dînsa și și-a transcris în- treaga avere pe dînsul.

Omorul din Bologna face mare senzație nu numa' în Italia, dar în lumea intr-agă. Cea mai nouă schimbare în afa- cere este arestarea doctorului *Pio Naldi*, care étă ce a povestit la poliție:

„*Cu câte-va zile înainte de omor, Tulliu Murri, care'mi este prieten bun, m'a rugat să-i câștig de undeva 6 — 7 mii lire, fie chiar și dela uzurar. Dar n'am putut. La 27 August ne am întâlnit la cărți unde m'a chemat de-o parte și mi-a zis că nu-l mai trebuie banî. Ne am dus acasă împreună și mi-a spus, pe stradă, că are să omoare pe cumnatul său, pentru- că numa' așa va putea face sfârșit nenor- cirei soréi sale. Am făcut tot ce se poate să-l abat dela gândul acesta. Intr'astea la colțul unei străzi s'a despărțit de mine, rugându-mă să-l aștept. S'a reîntors însoțit*

de o d-șoară înaltă, despre care am aflat în urmă că este coșătoreasa d-nei contese *Bonmartino* și se numește *Rosa Bonetti*. Ne am dus d'a dreptul la palatul contelui *Bonmartino*. Era la miezul nopții când am intrat pe o ușă secretă din dos. Cheia a adus-o d-șoara, care o luase din Veneția, unde petrece sora lui *Murri*. Am așteptat noaptea întreagă pe contele, care trebuia să vină dintr'un moment într'altul. Ne am culcat și am adormit. Eu am rămas cu *Tulliu* numa' ca să-l desmânt. Am văzut însă că el nu se lasă de ceea ce și-a propus. La 28 August dimineața m'am furișat din palat, și am așteptat pe contele, să-l fac atent de ceea-ce-l așteaptă. Contele n'a venit însă ear eu m'am dus apoi la *Florența* și d'acolo la *Livorno* și la *Genua*, unde am căutat un post. Despre omor nu am știut nimic. Credeam că *Murri* s'a îm- păcat cu *Bonmartino*. În urmă am citit în jurnale că *Murri* totuși a omorit pe cum- natul său *Bonmartino*.”

Poliția are însă probe că dr. Naldi este vinovat și el, altfel n'ar fi făcut pre- parative să fugă în America. Ear omorul probabil că l'au săvârșit așa: când contele a intrat în palat, cumnatul său *Murri* a sărit asupra-l și l'a apucat de mână ear dr. *Naldi* l'a strâpuns drept în inimă. După aceea au fugit amândoi din oraș. Poliția îl caută acum în toate părțile pe tinărul *Murri*.

Plângere. Suntem rugați să publicăm următoarele:

Comuna bisericească gr. or. rom. Groș a fost părăsită de un veteran preot în de- curs de 52 ani și a fost părăsit și liniște, acum cerându-și preotul biserii pensionarea a venit un administrator în comună, și abia e la noi de 8 luni și deja a făcut în comună atâtea găleevi și neînțelegeri încât azi mâine va izbucni o mare tulburare. — S'au făcut la Ven. Consistor mai multe arătări, dar până azi nici'un rezultat. Atragem atenționea Ven. Consistor și pe această cale ca să le- cuiască răul încă în germen. *Un părochian.*

Avis. Prin aceasta se aduce la cunoș- tința publică, că convocarea și programul adunării generale a Reuniunii învătătorilor gr. or. român din diecesa *Caransebeșului*, sunt depuse pe seama membrilor la con- cerninții *Domnii protopresbiteri* din diecesă, ear biletele de călătorie cu preț redus, ne- fiind încă sosite dela direcțiune călei ferate de stat, se vor depune ulterior.

Călătoria dela Nemet Bogșau până la Recița și retur e grătuită având a se pre- senta la g-ra din *N. Bogșau* biletul de că- lătoria cu preț moderat pentru liniile de stat.

Bocșa montană, 3/17 Sept. 1902.

Ioan Marcu, not. gen. al Reun.

O întâmplare groznică. Firul tele- grafic vestește în lume o întâmplare groz- nică. În orașul *Wendack* un învătător cu numele *Lunke* a înebanit în decursul pre- legerii și în starea aceasta a *sugrumat 5 elevi*, ear pe 7 elevi i-a rănit grav. Ne- bunul pe urmă a eșit din școală și a fugit de-adreptul la lacul din apropiere, unde s'a înecat.

Convocare.

P. T. Domni funcționari și membrii de comitet al Reuniunii învătătorilor rom. gr.-or. din diecesa *Caransebeșului* sunt prin aceasta invitați la ședința de comitet, ce se va ținea în *Bocșa-montană*, Sâmbătă în 14/27 Septembrie la 11 oare a. m. în loca- litatea școalei gr.-or. române de aici.

Seara la 6 1/2 oare în aceeași zi comi- tetul dimpreună cu ceilalți participanți în corpore vor pleca la *Recița*, la adunarea generală.

Bocșa-montană, în 3/16 Sept. 1902.

Pentru Biroul Reuniunii:

Ioan Marcu, not. gen. al Reun.

Program al festivităților sociale pentru adunarea generală a Reuniunii în- vătătorilor din diecesa *Caransebeșului*.

1 Sâmbătă în 14/27 Septembrie la 8 oare seara primirea oaspeților la gara din *Recița-Montană*, conducerea lor în localită- țile casinei române și plasarea lor în corțele.

2. La oarele 9 cină comună a la carte în localitățile casinei.

3. Duminecă în 15/28 Septembrie la 8 1/2 oare a. m. serviciul divin în biserica or.-rom. din *Recița Montană*.

4. După ședința primă la 1 oară ban- chet cu preț moderat în sala otelului *Kle- mens* pentru care însinuările să se facă până în 24 Septembrie st. n. la adresa dlui *Iosif Barbu* din *Recița*.

5. Seara la 8 oare concert din partea Reuniunii române de căntări și musică din loc în sala otelului *Klemens*. După concert dans.

6. Luni în 16/29 Septembrie dela 7 1/2 până la 9 1/2 oare cercetarea fabricelor din loc.

7. Pentru cortel grătuit ori plătit re- flectanții să se adreseze către *D. Anton Arjoca* președintele casinei și anume până în 24 Septembrie st. n.

Reclamáriile trecute preste termenul indicat nu se pot lua în considerare.

Recița Montană în 8 Sept. 1902 st. n. *Comitetul local.*

POSTA REDACȚIEI.

G. B. în Bochia. Cartea aceea n'a sosit încă. Indată-ce va veni, și-se va tri- mite. Legendele se vor publica, indată-ce se face loc.

G. M. în Ticuș. Poate mai târziu- vre-o trei luni tot tiparul e angajat. Ar me- rita să se scoată în broșură. De ne spu- neal atunci, se făcea ușor de tot, fără să coste decât prețul hârtiei.

N. M. Pesac. Așa ceva nu se publică în tot, ci e treaba antistivilor comunale să știe. Ori să caute gendarmii!

PARTEA ECONOMICĂ.

Prețul spiritului din Arad, 18 Septembrie.

Spirit rafinat, vânzare mare . 118.—
„ mică . 120.—
„ brut vânzare mare . 116.—
„ mică . 119.—
100 chilogram borhot uscat . 12.80.—18.—

Bursa de grâne din Budapesta

50 chlgr. grâu de toamnă cor. 6.91—6.92
săcară pe Oct. . 6.12—6.13
ovăș pe Oct. . 5.65—5.66
porumb nou . 5.52—5.53

Rugăm pe stimații noștri abo- nenți-restanțieri să binevoiască a-și achita ce ne datorează. Fa- cem jertfe ca să scoatem foaia și așteptăm ca abonenții să plătească și ei mai regulat.

Administrațiunea.

Red. respons. *Ioan Russu Șirianu.*
Editor *Aurel Popovici-Barcianu.*

Insertiuni și reclame.

Se caută 837 1—3

un învățăcel român

pentru prăvălia dlui *Vasilie Ciogorariu* în *Pecica*. Doritorii au a se adresa de-adreptul.

în cancelaria avocatului *Dr. Nestor Opresan* din *Sân-Miclăușul-mare (Nagyszent- miklós)* se caută 838 1—3

un candidat de avocat cu bună praxă

care se știe lucra independent. A se adresa direct către numitul avocat, comunicându-l și condițiile. Aplicarea se face numa' decât.

în comuna *Șiclău*, com. Arad, se află de vânzare din mână liberă,

O CASĂ

cu grajd, acoperit cu șindilă în stare bună. Lângă casă sunt două ogrezi în mărime de 1600 stâng, casa se află într'un colț de stradă, cel mai frumos și mai acomodat loc de or- ce fel de negustorie, spa cea mai bună de beut, aproape și de fântâna arteziană, loc acomodat pentru a zidi moară de foc. Doritorii de cumpărare au a se adresa la *Nisa Codrean*, învăt. emer., *Șiclău (Sikló, com. Aradului)*. 834 3—3

CONVOCARE.

Domnii membri ai asociației de ajutorare „Ciuchiciana“ din Ciuchic, sunt prin aceasta convocați în sensul §-ului 26 din statute la a

II-a adunare generală extra-ordinară,

ce se va ține în Ciuchici la 5 Octombrie 1902 st. n. la 2 ore după amiază în localul asociației.

Obiectele:

1. Raportul direcției și notificarea membrilor noi.
2. Alegerea altei direcțiuni constatătoare din 5 membri și a 2 membri în comitetul de supravegh. și darea absolutivului direcțiunii vechi.
3. Luarea sumei de 1000 coroane din fondul de rezervă pentru operațiunile asociației.
4. Eventuale propuneri.
5. Esmiterea verificatorilor.

Ciuchic, din ședința comitetului comun, ținut la 14 Sept. 1902.

836 1-1

Direcțiunea și comitetul de supraveghiere.

Asigurați: viață, zestre, capital de întreprindere, rente, cazul morții, speșe de înmormântare!

Agentura principală în Arad
A BĂNCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALĂ SIBIENE

„TRANSSYLVANIA“

primesce oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichis, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal și le efectuează pe lângă cele mai favorabile condițiuni:

1. În ramul vieții: capitale cu termen flos, rente, zestre pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, speșe de înmormântare. Aceste din urmă dela 50—500 cor. se plătesc la momentul în ziua morții întemplate;
2. În ramul focului: clădiri de tot felul, mobilă, mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine, reevizite ș. a. prin spargere;
4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, cucuruz, ovăs, viă (vinea), plante industriale: cânepă, in, himeț, nutrețuri, tabac ș. a.

Deslușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercașele mai în flosce care comută și direct prin

Agentura principală „Transsylvania“ în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 899.

428 — 99

Asigurați contra furturilor prin spargere: bani și tot ce av. și de preț!

Institutul de credit pe pământuri în Sibiu.

(NAGYSZEBENI FÖLDHITELINTÉZET.)

Pe lângă condițiunile cele mai avantajoase dăm împrumuturi ipotecare

cu amortisare pe 30 1/2, 38 și 40 1/2 ani în rate de jumătate de an, în cari se cuprinde plățir a atât a cametei, cât și a capitalului.

Împrumuturile se plătesc cu bani gata în valoarea nominală a scrisurilor ipotecare.

Arangarea împrumuturilor o efectuează încredințatul nostru

Szücs F. Vilmos în Arad

care poate da totodată toate deslușirile.

Institutul de credit pe pământuri în Sibiu.

(Nagyszobeni Földhitelintézet.)

Provocându-mă la anunțul de sus, rog onor. public doritor de împrumuturi ipotecare, ca și pân'acum și de-acum să se adreseze cu încredere la mine cu afacerile sale; principiul meu a fost și rămâne același, ca să prestez publicului în totdeauna un serviciu solid.

Speșele de întabulare la dorință le anticipez; onorariul meu urmează ulterior.

Cu stimă:

Szücs F. Vilmos

instituit de credit pe imobile și pământuri

în Arad, Piața Boros Béni nr. 22 (Casa Spielmann)

(Etaginul I.)

Pentru răspuns binevoiiți a alături o marcă de 10 fileră.

784 — 4

Sanatoriu și institut de cură cu apă rece

— învilitat de înaltul minister de interne prin ordinașunea Nr. 81.945/1901. —

În toată Ungaria-sudică singurul institut de cură autorizat, care iarna vara stă deschis pentru public și primște la cură bolnavi cu locuința în institut și externiști. Bolnavii pot avé la dispoșiție sfatul ori-și-cărui medic.

Mijloace de lecuire:

Baie cu lumina electric: pentru vindecarea reumei, podagrei, îngrășărei, și înveninării prin metale. Aceste băi pot fi folosite și de cei bolnavi de inimă, 15 bilete 15 fl.

Baie de cură cu apa rece: pentru sănătoși întărire, și vindecă boale de intestine (mațe), insomnia, durerile de cap e.c. 15 bilete 6 fl. Abonament lunar 10 fl.

Baie de acid-carbon: pentru vindecarea boalei de inimă, boalelor femești și lecuirea slăbirei pricinuită de nervositate. 15 bilete 18 florini.

Baie maure: pentru vindecarea boalelor femești, reumei, nevrolgiei, înțepenirii mușchilor etc. 15 bilete 16 fl.

Baie cu apă rece electrică: Vindecă nervositatea, dureri de nervi, slăbire, rea peste tot a sistemului nervos. 15 bilete 15 florini.

Inhalatii: soole sau cu extract de brad. După modelul celor din Reichenhall și Gleichenberg. — În contra boalelor de plămâni și de gât. 15 bilete 9 fl.

Gimnastica-svedeză: pentru vindecarea strâmbărilor de spinare, înțepenirii mușchilor; pentru lecuirea slăbirei la copii anemici. Taxă lunară de la 10 fl. în sus, după gravitatea casului de boală.

Massage: pentru vindecarea boalelor de nervi, a anemiei, a îngrășării peste măsură și a slăbirei generale. 15 massage 6 fl.

Massage electrice: pentru vindecarea nervosității, a durerilor de nervi și pentru ușurarea mistuirii. 15 bilete 12 fl.

Electricizare galvanică și cu curent faradic: Bolnavii interniști pot avé la dispoșiție sfatul ori-și-cărui medic. — O odaie (cu încălzit, luminat și serviciu) și proviziunea sau întreținerea: 85 d. pe lună.

Medicul conducător:

D. HECHT,

Arad, Strada Zrinyi (fostă Sziget) Nr. 3 (intrare în stradă vis-à-vis de Teatru, între prăvăliile Mareșch și Szabó). Telefon 270.

541 — 69

Prăvălie de mode

ROSENBLÜH H. ȘI SOȚUL

în ARAD

Colțul pieței Szabadság și stradei Forray.

Recomandă marele său magazin de mode pentru dame: *mătășuri, pânzături și chifonuri.*

Trusouri gata, bareheturi, plapome și matrașuri, confecțiunea noastră proprie.

Cele mai bune fabricate solide și prețurile cele mai ieftine.

Materie fină pentru reverenzi, cari își conservă culoarea, în Arad numai la noi se află în asortiment bogat.

Executăm confecționarea de

== reverenzi, paltoane, pardesiuri, ==

și le pregătim prin binecunoscutul croitor *Dragan Adamovici.*

Avem în mare asortiment materie și mătășuri pentru

== orlate și praporii bisericesti. ==

Putem presenta nenumărate scrisori de recunoștință despre reverenzile ce noi le pregătim, precum și despre serviciul nostru bun și ineseptionabil.

Cu distincă stimă:

Rosenblüh H. și soțul.

792 16-25